

TARIM BÜLTENİ

- Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından derlenen küresel gıda fiyatları endeksi Kasım'da %0,15 düşerek Ocak'tan bu yana en düşük seviyesini gördü; yıllık bazda ise %0,3 yükseldi.
- FAO Küresel Gıda Fiyat Endeksi Aralık'ta aylık bazda %1,9 gerilerken, yıllık bazda %1 düştü. Böylece dünyada gıda fiyatları 9'uncu ayda da aralıksız düşmeye devam ederken Türkiye'de gıda enflasyonu %77 seviyesindedir.
- 2022 yılı içinde gıda ürünleri arasında en çok fiyat artışı gösteren süt ürünleri olmuştur. Aralık 2022 itibarıyla zincir marketlerde peynir 154 TL ile 200 TL arasında etiket fiyatını görerek et fiyatlarını geçmiştir.
- Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle yaşanan "gıda krizi" riskinin ortadan kaldırılmasına yönelik "tahıl koridorundan" bugüne kadar 524 gemi ile 13 milyon tondan fazla tahıl taşınmıştır.
- Ukrayna Tarım Bakanlığı verilerine göre Rusya'nın Ukrayna savaşıyla bu yana Ukrayna yaklaşık 39 milyon ton tahıl, yağlı tohum ve yan ürünlerini ihraç etmiştir. Ukrayna tarafından 10 ayı aşkın sürede 15,6 milyon ton mısır, 8,6 milyon ton buğday, 3,3 milyon ton kanola ve 2,7 milyon ton ayçiçeği tohumu ihracatı gerçekleştirilmiştir.
- 2022 sonu itibarıyla Ziraat Bankası'ndan kredi kullanan çiftçi sayısı yaklaşık 930 bin iken kullanılan kredi miktarı ise 211 milyar TL'yi geçmiştir.
- 2022'de hayvancılıkla geçimini sağlayan çiftçiler maliyetlerin hayvansal ürün fiyatlarından daha fazla olmasından dolayı zarar ederek hayvanlarını satmak zorunda kalmıştır. Et ve Süt Kurumu (ESK), tarafından belirlenen süt taban fiyatı 8,5 TL iken bir litre sütün maliyeti 12,9 TL'yi geçmiştir.
- ESK Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında 2022 yılının 11 ayında Bosna Hersek'ten sadece 400 ton kemiksiz eti 7 Euro'dan ithal etmiştir. ESK'nin Aralık ayında ise bin ton kemiksiz eti ise 7.20 Euro'dan ithal etmesi beklenmektedir. Geçtiğimiz yıl Bosna Hersek'ten 5,10 Euro'dan et ithal edilirken, bu yıl ithal etin fiyatı Euro bazında 2,10 Euro artmıştır.
- Ulusal Kırmızı Et Konseyi tarafından haftalık açıklanan bölgelere göre dana yağsız ve kuzu yağsız kesim fiyatlarına göre, Aralık ayında karkas kesim fiyatları ortalama 5 lira artmıştır. Buna göre dana yağsız kesim, Ege Bölgesinde 108 TL, Akdeniz Bölgesinde 106,5 TL, Marmara Bölgesinde 107,50 TL, İç Anadolu Bölgesinde 106,80 TL, Doğu Anadolu Bölgesinde 107,50 TL, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 106,2 TL ve Karadeniz Bölgesinde 110 TL olmuştur.
- TÜİK verilerine göre 2022 Ekim ayında toplanan inek sütü miktarı bir önceki yıla göre %9,6 oranında azalmıştır. 2022 Ekim ayında bir önceki yıla göre tereyağı üretimi %27,1 içme sütü üretimi %24,1 Ayran üretimi %13,3 inek peyniri üretimi %5,4 yoğurt üretimi %3,9 azalmıştır.
- Ulusal Süt Konseyi, çiğ süt referans fiyatını 8,5 Lira olarak uygulamaya devam ederken, Çanakkale Biga'da süt firmaları ile yapılan süt fiyatı belirleme toplantısında, 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla soğutulmuş çiğ süt fiyatı 12 TL olarak belirlenmiştir.
- Adana'nın Kozan ilçesinde fidan dikim işçilerini taşıyan iki römorklu traktörün devrilmesi sonucu 35 işçi yaralanmıştır.
- Doğu Karadeniz İhracatçılar Birliğine (DKİB) göre Türkiye 2022 yılının ilk 11 ayında 15 bin 564 ton bal ihracatı karşılığında 41 milyon 503 bin dolar kazanç elde edilmiştir.

- Greenpeace Türkiye verilerine göre büyük kentlerdeki park ve bahçelerin kent içindeki payı sırasıyla; Viyana %45, Roma %39, Londra %33, New York %27, İstanbul %2,2'dir.
- Tarımda üretici enflasyonu ÜFE, yeni bir rekora imza atarak Kasım'da aylık bazda %7 artarken, yıllık bazda %169,45 yükselmiştir.
- Cumhurbaşkanlığı kararı ile Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne Kadir Çokçetin, Tarım ve Orman Bakanlığı Başmüfettişliğe Menderes Özlü ve Türkiye Şeker Fabrikaları Genel Müdür Yardımcılığına Mustafa Süslü atanmıştır.
- Rekabet Kurumu, Coca-Cola İçecek, Rekabet Kurumu tarafından bağlı ortaklığı Coca-Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.'ye 272,2 milyon lira idari para cezası vermiştir. Coca-Cola İçecek, para cezasının %25 erken ödeme indiriminden faydalanarak ve 204,1 milyon lira olarak ödeme yapacak.
- TÜİK verilerine göre Kasım 2022'de %76,6 olan Tüketici Güven Endeksi, Aralık 2022'de %1,3 azalarak %75,6 olmuştur.
- Türkiye İstatistik Kurumu, verilerine göre Tarım Girdi Fiyat Endeksi (GFE) Eylül ayında %138,15 iken Ekim ayında %134,76 'ya gerilemiştir.
- Ulusal Baklagil Konseyi verilerine göre Türkiye'de nadasa bırakılan tarım arazi miktarı 31 milyon dekar iken âtıl tarım arazi miktarı 20 milyon dekar ve işlenen toplam tarım arazi miktarı 235 milyon dekar'dır.
- Van'da 3,5 TL'den satılan 210 gram somun ekmeğin fiyatı 4 TL olmuştur.
- Tüm Süt, Et ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Derneğine (TÜSEDD) göre Aralık ayında 1 litre sütün çiftçiye üretim maliyeti 12.90 lira olmuştur.
- Fransız gıda üreticisi Cofigeo grubu, enerji fiyatlarındaki artış nedeniyle 1 ay süreliğine 4 fabrikasını kapatarak üretiminin %80'ini durdurma kararı almıştır.
- Kamu, özel ve kooperatif olmak üzere toplam 33 tane şeker fabrikası bulunan ve pancar üretiminde dünyanın sayılı ülkelerinin başında gelen Türkiye, böylesine önemli yatırım ve üretim kapasitesine sahip olmasına rağmen 2022 yılında 550 bin ton şeker ithal ederek ithal edilen şekere 404 milyon dolar para ödemiştir.
- Kredi Kayıt Bürosu (KKB), 28 ilde “fiili” ve “aktif” olarak tarımsal üretim yapan 1.066 çiftçi ile “Tarımsal Görünüm Saha Araştırması” gerçekleştirmiştir.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre 2020 yılında tarımsal üretim yapan çiftçilerin yaş ortalaması 51,3 iken 2022 yılında 52,7'ye yükselmiştir.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre ankete katılanların %61'i bitkisel üretim %38'i bitkisel ve hayvansal üretim gerçekleştirmektedir.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre Bitkisel üretim gerçekleştiren çiftçilerin “faal” olarak üretim yaptığı toplam arazi büyüklüğünün aritmetik ortalaması 267 dekar (26,7 hektar), geometrik ortalaması 108 dekar (10,8 hektar), harmonik ortalaması ise 39 dekar (3,9 hektar) bulunmuştur. Aritmetik ve geometrik ortalamalar 2019 yılından bu yana artarken, harmonik ortalamalar çok sınırlı bir artışa işaret etmektedir. Bu durum ülkemizde küçük işletmelerin halen en yaygın işletme tipi olduğunu göstermektedir.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre Çiftçiler bitkisel üretim yaptıkları toplam arazinin %29'unun kiralık olduğunu bildirmiştir.

- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre çiftçilerin en çok tercih ettiği ilk üç tarla bitkisi ismi sırasıyla buğday, mısır ve arpa; sebze çeşidi domates; meyve çeşidi ise üzüm olmuştur.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre Hayvancılık yapan her on işletmeden yedisi süt inekçiliği (%70), üçü sığır besiciliği (%36), yine yaklaşık üçü küçükbaş hayvancılık (%29) yapmaktadır. Ortalama hayvan sayıları süt ineği işletmelerinde 24 (sağmal inek), besi işletmelerinde 70 sığır, küçükbaş işletmelerde 280 koyun-keçi bulunmuştur.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre Araştırmada çiftçilere bitkisel ürün tercihlerini neye göre yaptıkları sorulduğunda %73'ü “önceden bildiği/ alıştığı ürünü”, %27'si “gelecek yıl fiyatının yükseleceğini tahmin ettiği ürünü”, % 25'i “hayvanlarının yem olarak yiyeceği ürünü”, %23'ü ise “alıcısı çok/satışı hızlı ürünü” tercih ettiklerini belirtmiştir.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre her 10 çiftçiden 2'si (%20) sözleşmeli tarımsal üretimde bulunmaktadır ve bu çiftçilerin yüzde 54'ü sözleşmeli üretimden memnun olduğunu beyan etmiştir. Sözleşmeli üretilen ürünlerde yasa gereği sözleşmenin zorunlu olduğu şeker pancarı (%46) başı çekmektedir. Bunu buğday, domates ve mısır takip etmektedir.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre çiftçilerin bu yıl üretim yaparken en çok karşılaştığı üç sorun sırasıyla “girdi pahalılığı” (%98), “iklimsel problemler” (%59) ve “sulama suyunun yetersizliği” (%31) olmuştur. Bu sorunları “işçi bulamama”, “kaliteli/ ucuz işgücü bulamama”, “yüksek arazi kiralari” ve “tarımsal hastalık ve zararlılar” takip etmiştir. Çiftçilerin hasattan sonra, yani pazarlama aşamasındaki en önemli sorunu ise %96 ile “beklenilenden daha düşük satış fiyatı” olmuştur.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre çiftçilerin %63'ü ürünlerini “peşin”, %34'ü “kısmen peşin kısmen vadeli”, sadece %3'ü “tamamını vadeli” satmaktadır. 2022'de tarımsal gelirinden “toplamda memnun” olan çiftçiler %19'dan 21'e çıkarken, “toplam memnun olmayan” oranı da % 56'dan 62'ye yükselmiştir. Her iki gruptaki oran artışına “ne memnun ne değil (kararsız)” olan çiftçi sayısındaki % 8'lik düşüş neden olmuştur.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre görüşülen çiftçi hane halklarının (ailenin diğer üyeleri dâhil) %34'ünün tarımdan başka gelir getirici faaliyeti bulunmamaktadır. Geri kalan % 66'nın hanesine ise tarımsal gelire ilave olarak emekli aylığı, diğer işlerden düzenli ücret/maaş, esnaf/tüccarlık gibi gelirler girmektedir.
- Tarımsal Görünüm Saha Araştırmalarının 2022 verilerine göre bankalardan kredi kullanan çiftçilerin %83'ü kredisini tarımsal işletme giderlerinin finansmanı, yüzde 51'i yatırım finansmanı amacıyla kullanırken, %15'i tarım dışı ihtiyaçlar için kullandığını belirtmiştir. Yatırım kredisi kullananlar en çok traktör/makine alımı (%63), arazi alımı (%22) ve damızlık hayvan alımı (%16) amacıyla kredi kullandıklarını belirtmiştir. Tarım dışı kredi kullananların % 67'si ev/aile ihtiyaçları, %22'si mevcuttaki başka bir krediyi ödeme, %19'u ise araba/konut alımı için kredi kullandığını belirtmiştir. Banka kredisi kullanan çiftçilerin %51'i tek bir banka, yüzde 32'si iki banka, %9'u ise üç banka ile kredili çalışmaktadır. Çiftçi başına kredi kullanılan ortalama banka sayısı 2022'de geçen yıla göre 1,6'dan 1,8'e yükselmiştir.